កម្រងឯកសារវិនិយោគវិស័យវារីវប្បកម្ម

ខែមករា ២០១១

មតិស្វាគមន៍ពី USAID

USAID មានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយដើម្បីបង្ហាញជូនពី កម្រងឯកសារវិនិយោគការចិញ្ចឹមត្រីស្តីពីឧស្សាហកម្មវារីវប្បកម្មកម្ពុជា ។

វាជាធម្មតាទីផ្សារដាច់ស្រយាល ដែលព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការវិនិយោគអាចមានការលំបាកទទួលបាន ។ ដូច្នេះ គោលបំណងនៃកម្រងឯកសារនេះដើម្បីជួយសន្សំការងារស៊ើបអង្កេតបឋមខ្លះៗរបស់ អ្នក និង ផ្តល់នូវចំណុចចាប់ផ្តើមដែលអ្នកអាចធ្វើការស៊ើបសួរព័ត៌មានកាន់តែលំអិត ។

ឯកសារនេះផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទំនោរដែលរំលេចចេញរូបរាងវិស័យចិញ្ចឹមត្រី និងកំណត់ពីកត្តាគន្លឹះដែលរួមចំណែកដល់ការរំពឹងទុកនៃការវិនិយោគប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ។ ចំណោទបញ្ហាដែលនឹងត្រូវដោះស្រាយ មានដូចជា:

តើកម្ពុជាមានធនធាន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចម្បង ដើម្បីគាំទ្រដល់ឧស្សាហកម្មវារីវប្បកម្មប្រកបដោយការប្រកួតប្រជែងដែរឬទេ?

តើស្ថានភាពទីផ្សារលើវិស័យជលផលយ៉ាងណា និង តើវាជះឥទ្ធិពលដល់វារីវប្បកម្មបែបណា?

តើរដ្ឋាភិបាលមានទស្សនៈបែបណា និងតើអ្នករំពឹងអាចទទួលបានការគាំទ្រអ្វីខ្លះ?

តើនរណាជាអង្គភាពពាក់ព័ន្ធសកម្មនៅក្នុងឧស្សាហកម្មវារីវប្បកម្ម តើអ្នកអាចទទួលព័ត៌មានបន្ថែមពីអ្នកណា?

តើឱកាសវិនិយោគឧស្សាហកម្មវារីវប្បកម្មសំខាន់នៅកន្លែងណា?

កម្ពុជា ជាប្រទេសដែលមានសេដ្ឋកិច្ចរស់រវើកដែលទទួលបាននូវការកោតសរសើរយ៉ាងខ្លាំងចំពោះគោលនយោបាយវិនិយោគដោយមេត្រីភាព ។ កម្ពុជាបានបង្ហាញខ្លួនឯងផងដែរនូវសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំដែលបានងើបឡើងយ៉ាងឆាប់ពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក ។ ធនាគារ ADB និង IMF ទាំងពីរបានលើកកម្ពស់ការព្យាករណ៍ពីកំណើន GDP សំរាប់កម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១០ ដែលបង្ហាញពីដំណើរសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំ ។ ទន្ទឹមនោះ កម្ពុជាបានទទួលកំណើនសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងឆាប់

របស់នៅពេញមួយទសវត្សរ៍កន្លងមក នៅមានឪកាសវិនិយោគជាច្រើនបន្ថែមទៀតសំរាប់វិនិយោគិនជាសហាគ្រិន ។ យើងសង្ឃឹមថា កម្រងឯកសារវិនិយោគវិស័យនេះ ដែលជំរុញឲ្យមានចំណាប់អារម្មណ៍ដល់ការវិនិយោគនៅក្នុងឧស្សាហកម្មវារីវប្បកម្ម និងសូមជូនពរ លោក លោកស្រី និងអាជីវកម្មរបស់លោក លោកស្រីឲ្យទទួលបានជោគជ័យ ។

សូមទទួលនូវការគោរពរាប់អានពី គម្រោង MSME Project, USAID

ចំណុចខ្លាំងថ្នាក់ជាតិ

អស់រយៈពេលជាងមួយទសវត្សរ៍កន្លងទៅនេះ កម្ពុជាបានលេចឡើងជាប្រទេសមួយក្នុងតំបន់ដើរនាទីយ៉ាងរស់រវើកនិងរឹងមាំជាមួយនឹងកេតនភណ្ឌសំខាន់ជាច្រើនដែលចាំបាច់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍និងការអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកម្មដោយជោគជ័យ ។

បើកចំហចំពោះអាជីវកម្ម

- ✓ ពន្ធអាជីវកម្មទាប- ពន្ធ២០%លើផលចំណេញអាជីវកម្ម (អាចអនុគ្រោះពន្ធរហូតដល់៥ឆ្នាំ ចំពោះការខាតបង់ ។
- ✓ គ្មានការដាក់កំហិតលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិជាជនបរទេស ។
- ✓ ចំណាត់ថ្នាក់នាំមុខប្រទេសចិន ឥណ្ឌា វៀតណាមនិងឥណ្ឌូនេស៊ីចំពោះសេរីភាពសេដ្ឋកិច្ច[១]។
- ✓ ប្រព្រឹត្តិស្មើភាពចំពោះអ្នកវិនិយោគទាំងអស់ ។
- ✓ នាំមុខប្រទេសហ្វីលីពីន ចិន និងវៀតណាម ចំពោះការការពារអ្នកវិនិយោគ[២] ។
- ✓ គ្មានការត្រួតពិនិត្យតម្លៃលើទំនិញឬសេវាកម្ម។
- ✓ គ្មានការត្រួតពិនិត្យលើការប្តូររូបិយវត្ថុបរទេសឬគ្មានការដាក់កំហិតលើការប្តូរប្រាក់ ។
- ✓ គ្មានការដាក់កំហិតលើបរិមាណពាណិជ្ជកម្ម បន្ថយរបាំងពន្ធគយ ។ កម្ពុជាទទួលបានការ អនុគ្រោះពន្ធគយ និងកូតាទៅកាន់ទីផ្សារធំៗរបស់ពិភពលោក(ដូចជា អាមេរិក អឺរ៉ុប ជប៉ុន និងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានជាច្រើនទៀត) ។
- ✓ អាជ្ញាធរខេត្តមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការអនុម័ត ការវិនិយោគក្រោមទឹកប្រាក់២លានដុល្លារដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកម្មឲ្យបានឆាប់រហ័ស ។

> *"កម្ពុជាកំពុងបើកចំហទាំងស្រុងចំពោះអាជីវកម្ម ហើយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងខិតខំព្យាយាមអស់ពីសមត្ថភាពដើម្បីធានាបាននូវបរិយាកាសអនុគ្រោះ និងភាពជោគជ័យសម្រាប់រាល់សហគ្រាសទាំងអស់ នៅកម្ពុជា"* ប្រសាសន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

កម្លាំងពលកម្មមានតម្លៃទាបនិងផលិតភាព

ដោយបៀបធៀបទៅនឹងអ្នកប្រកួតប្រជែងជាច្រើននៅក្នុងតំបន់ ប្រទេសកម្ពុជាមានអត្រាប្រាក់ឈ្នួលប្រកួតប្រជែង ហើយកម្លាំងពលកម្មមានផលិតភាពខ្ពស់ធ្វើឲ្យកម្ពុជាក្លាយជាទិសដៅដ៏ទាក់ទាញសម្រាប់ឧស្សាហកម្ម ដែលប្រើប្រាស់កម្លាំងពលកម្មច្រើន ។

កាលពីប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗកន្លងទៅនេះ កម្លាំងពលកម្មកម្ពុជាបានកើនឡើងជាង៥០% ច្រើនជាងទ្វេរដងនៃអត្រាក្នុងប្រទេសផ្សេងៗរបស់អាស៊ាន[៣]។ដោយមានប្រជាពលរដ្ឋវ័យក្មេងច្រើន(ប្រជាពលរដ្ឋពាក់កណ្តាលមានអាយុក្រោម២០ឆ្នាំ)កម្លាំងពលកម្មនេះនឹងបន្តកើនឡើង ។

> *"ដូចជាប្រទេសចិន និងឥណ្ឌា នៅក្នុងសម័យកាលមុនៗដែរ កម្ពុជាត្រូវបានកំណត់ថា ជាកន្លែងដែល រំពឹងទុកនៅពេលអនាគតសម្រាប់ការវិនិយោគខាងការផលិត ជាពិសេស ដោយសារតែពលកម្មតម្លៃ ទាប និងបុព្វលាភបានិភ័យរបស់ប្រទេសទាប...កម្ពុជាក៏ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីភាពស្ថិតនៅជិត ល្មមទៅនឹងឆ្នេរខាងលិចនៃសហរដ្ឋអាមេរិក"* ។
>
> - PriceWaterhouseCoopers, June 2008

ទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងតំបន់

កម្ពុជាមានទីតាំងល្អឥតខ្ចោះ នៅចំចំណុចកណ្តាលតំបន់ដែលមានឋាមពលបំផុតនៅក្នុងពិភពលោក។ ដោយស្ថិតនៅជាប់ប្រទេសថៃ និងវៀតណាម កម្ពុជាគឺជាច្រករបៀងសេដ្ឋកិច្ចខាងត្បូង នៃមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ លាតសន្ធឹងពីទីក្រុងហូជីមិញ ដល់ក្រុងបាងកក ។

ដោយសារតែទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្របែបនេះ កម្ពុជាទទួលបានការគាំទ្រពីអន្តរជាតិគួរឲ្យកត់សំគាល់ នៅក្នុងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនរបស់ខ្លួន ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងប្រទេស និងជាមួយប្រទេសជិតខាង ។ ជាលទ្ធផលការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយនឹងប្រទេសវៀតណាម និងថៃ កំពុងរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

"អ្នកមានទីក្រុងធំៗបំផុតពីរនៅអាស៊ីអមសងខាងអ្នក ។ អ្នកមានប្រជាជន១៥លាននាក់នៅទីក្រុងបាងកក និង៨លាននាក់នៅទីក្រុង ហូជី មិញ ហើយអ្វីៗនឹងកើតមានកាន់តែច្រើនឡើងៗ ចន្លោះទីក្រុងទាំងពីរ" ។ - Edward Hopkins, CB Richard Ellis Group Inc.

ហេតុផលវិនិយោគទុនលើវារីវប្បកម្មកម្ពុជា

១.សេចក្តីផ្តើម

នៅក្នុងសមាមាត្រទៅនឹងទំហំ កម្ពុជាមានជលផលទឹកសាបយ៉ាងធំបំផុតនៅលើពិភពលោក។ លើសពីនេះទៀត កម្ពុជាមានឆ្នេរសមុទ្រប្រវែង ៤៤០គមនៅតាមឈូងសមុទ្រថៃ។

ហេតុដូចនេះ វិស័យជលផលចូលរួមយ៉ាងធំធេងដល់ការងារ សន្តិសុខស្បៀង និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស។ ការប្រមូលផល ការកែច្នៃ និងពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានប៉ាន់ស្មានប្រហែល៨-១២%នៃGDP កម្ពុជា។

ការចាប់ត្រីធម្មជាតិជានិច្ចកាលបានផ្គត់ផ្គង់ភាគច្រើនដល់ការបរិភោគត្រី ដោយសារតែភាពសំបូរត្រីនៅក្នុងធនធានធម្មជាតិ តែដោយហេតុនេះហើយបានជាកម្ពុជាមានកំរិតវារីវប្បកម្មទាប បើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេសអាស៊ានជិតខាងរបស់ខ្លួន ។

ការផលិតវារីវប្បកម្ម និងកំណើន (២០០០-២០០៨) ប្រៀបធៀបទៅនឹង អាស៊ាន[១២]

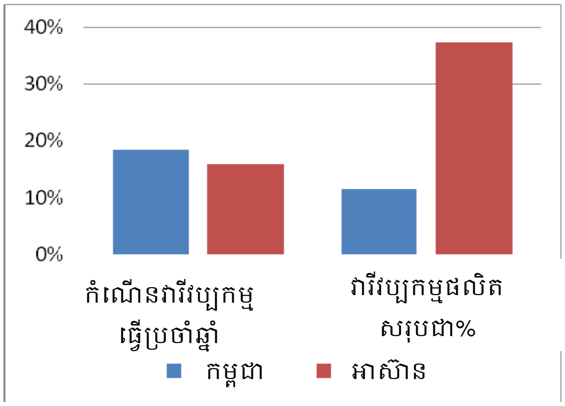

តែទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងឆ្នាំថ្មីៗនេះមានការផ្លាស់ប្តូរនូវការចាប់អារម្មណ៍ចំពោះវារីវប្បកម្មដែលជាដំណោះស្រាយសំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ដែលមានឧបសគ្គនៃចំនួនស្តុកដែលកើតឡើងជាធម្មតា និងប្រភពនៃប្រាក់ចំណូលនាំចេញ ។ មូលដ្ឋានវារីវប្បកម្មទាបទាក់ទងទៅនឹងប្រទេសជិតខាងអាស៊ាន ពីព្រោះធនធានធម្មជាតិដ៏សំបូរផ្តល់ករណីវិនិយោគរឹងមាំ ហើយនេះកំពុងធ្វើការជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងវិស័យនេះ ។

២. ធនធាន

ទឹក ដី និងគ្រឿងផ្សំចំណីត្រី គឺមានសារៈសំខាន់ដើម្បីឲ្យឧស្សាហកម្មវារីវប្បកម្មមួយទទួលជោគជ័យ ។ កម្ពុជាសំបូរនូវធនធានទាំងនេះ ។

ធនធានទឹកសាប

ទន្លេមេគង្គហូរកាត់ត្រង់ចំណុចកណ្តាលនៃប្រទេសកម្ពុជា ។ ប្រហែល៨៦%នៃទឹកដីកម្ពុជាគឺមានរួមទាំងអាងទន្លេមេគង្គ ដែលមានផ្លូវទឹក១៩%ហូរសំដៅត្រង់ទៅឈូងសមុទ្រថៃ។ជាង៣០%នៃប្រទេសកម្ពុជាគ្របដណ្តប់ដោយដីសើមជាប្រចាំ ឬតាមរដូវ ហើយបឹងធំ(ដែលគេស្គាល់ថា ជាបឹងទន្លេសាប) មានផ្ទៃទឹកខុសគ្នារវាង៣.០០០គម^2 និង ១៦.០០០គម^2 ដោយយោងតាមរដូវ គឺមានទំហំផ្ទៃទឹកសាបធំជាងគេបំផុតនៅក្នុងតំបន់ ។

ដោយសារប្រព័ន្ធទឹកស្ទឹង ទន្លេ និងបឹងធំល្វឹងល្វើយ ហេតុដូចនេះ បានជាវារីវប្បកម្មទឹកសាបជានិច្ចកាលមានច្រើនជាងវារីវប្បកម្មសមុទ្រ ។

វារីវប្បកម្មសមុទ្រ និងទឹកសាប ២០០៩[៦]

វារីវប្បកម្ម	សរុប(តោន)	%
ទឹកសាប	៤៧៩៤០	៩៦
សមុទ្រ	១៩០៥	៤
សរុប	៤៩៨៤៥	១០០

ជាប្រវត្តិសាស្រ្ត វិធីសាស្រ្តប្រើស៊ង និងបែរត្រូវបានគេអនុវត្តនៅលើបឹងទន្លេសាប និងតំបន់ជុំវិញបឹងទន្លេសាបដែលមានភាគច្រើនវារីវប្បកម្មទឹកសាប ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គេអាចមើលឃើញតាមក្រាហ្វិកខាងក្រោម ការចិញ្ចឹមបានហូរមកដល់ភ្នំពេញ ដែលជារាជធានីរបស់កម្ពុជា និងជាទីផ្សារក្នុងប្រទេសធំបំផុតតែមួយគត់ ។ ៤០ភាគរយនៃវារីវប្បកម្មទឹកសាបទាំងមូលគឺបច្ចុប្បន្នមានទីតាំងនៅភ្នំពេញ និងខេត្តកណ្តាល ទន្ទឹមនោះ៣៥%ទៀតគឺស្ថិតនៅខេត្ត៥ដែលនៅជាប់ ។ នៅក្នុងតំបន់ទាំងនេះ ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងត្រពាំង/ស្រះកំពុងតែនិយមកើនឡើង ។

ការចិញ្ចឹមជាវារីវប្បកម្មតាមខេត្ត (២០០៩)[៧]

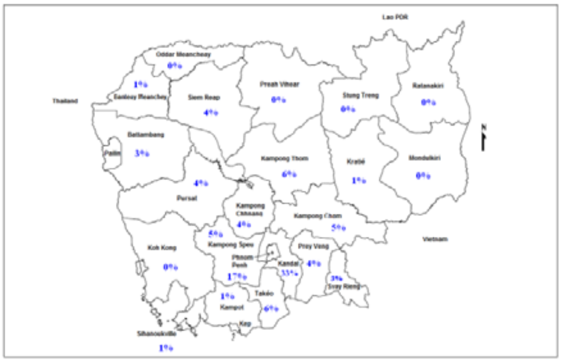

តំបន់សមុទ្រ និងឆ្នេរសមុទ្រ

ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជាមានប្រវែង៤៣៥គមដោយមិនរាប់ចូលកោះ និងដែនទឹកដែលលាតសន្ធឹង២០គមក្រៅសមុទ្រ ។ ជាសរុប តំបន់សេដ្ឋកិច្ចដែលប្រកាសទាំងមូលគឺទំហំ ៥៥.៦០០គម^2 ។ មានព្រំប្រទល់ជាប់សមុទ្រមានខេត្តបួនគឺ ខេត្តកោះកុង កំពត កែប និង ព្រះសីហនុ ដែលជាទីតាំងកំពង់ផែទឹកជ្រៅរបស់កម្ពុជា ។

តាមដ្យាក្រាមខាងក្រោមបានបង្ហាញ ស្ទើរតែវារីវប្បកម្មសមុទ្រទាំងអស់នៅតាមឆ្នេរសមុទ្រគឺផ្តោតលើខេត្តព្រះសីហនុ និងកោះកុង ។

វារីវប្បកម្មសមុទ្រតាមខេត្ត (២០០៩)[៧]

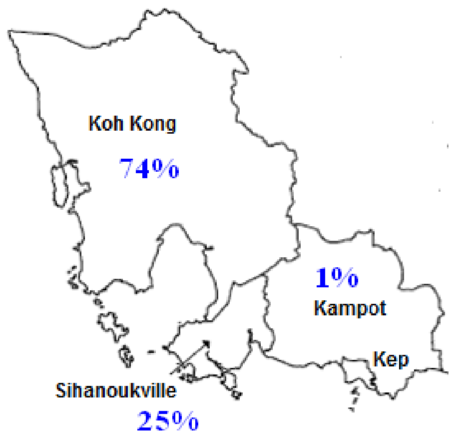

ក្រៅពីការផលិតនៃវារីវប្បកម្មសមុទ្រសរុប គេធ្វើការបែងចែកតាមផលិតផលនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ គឺ: